

مهاجرت علمای حدیث و فقه ازین سرزمین (هرات، بلخ، بست و بغلان)

پوهاند دکتور محمد اسماعیل لیبب بلخی^۱، پوهنمل دکتور محمد طاهر قاسمی^۲ و استاد سربلند حلیمی^۳

DOI: 10.64104/v10.Issue17.n33.2025

چکیده

بحث مهاجرت علمای ولایات هرات، بلخ، بست و بغلان یک بحث علمی و تحقیقی و کتابخانه ای بوده که محتوای آن، با مراجعه به کتابهای مربوط، تدوین و نگارش یافته است، این بحث از آنجایی که مرتبط به یک قسمت مهم تاریخ کشورمان که عبارت: از هجرت علمای برخی از ولایات کشور است، اهمیت بسزایی دارد. درین بحث نخست ولایات چهارگانه مذکور، مختصر به معرفی گرفته شده، سپس از هجرت محدثین، وفقهای آن، ذکر بعمل آمده، و در هر ولایت، تعدادی از محدثین، وفقهای آن ولایت به گونه نمونه معرفی، و از مناطق که به آنها سفر، و هجرت کرده اند نامبرده شده است، اسباب و عوامل هجرت علماء، هم به صورت تفصیلی مورد بحث قرار گرفته است، در پایان، از نتایج و پیامدهای این هجرتها، نتایج سلبی و ایجابی به صورت جداگانه بحث شده؛ و مقاله با خاتمه ای که در آن از یافته های تحقیق، ذکر بعمل آمده؛ اختتام یافته است.

واژگان کلیدی: مهاجرت، علماء، حدیث، فقه، هرات، بلخ، بست

^۱ استاد برنامه ماستری پوهنتون سلام، prolbalkhi@gmail.com

^۲ استاد پوهنځی شرعیات پوهنتون سلام، mohammadtaherqsemi@gmail.com

^۳ استاد پوهنځی شرعیات پوهنتون سلام، Sarbeland2@gmail.com